

Fiskeriområden och geodata

Kustens fiskeriområdesdagar 23.9.2025, Åbo

Mika Halttu, Lännen Kalaleader

Lännen Kalaleader

Euroopan unionin
osarahoittama

Innehållsvarning!

- Materialet innehåller särskilt mot slutet avsiktlig provokation, vilda idéer och AI-assisterat resonerande.
- Allt är dock framfört på fullt allvar, även om jag inte misstycker om någon skrattar.
- Jag tar gärna emot feedback även efter presentationen, på det sätt som man själv föredrar.

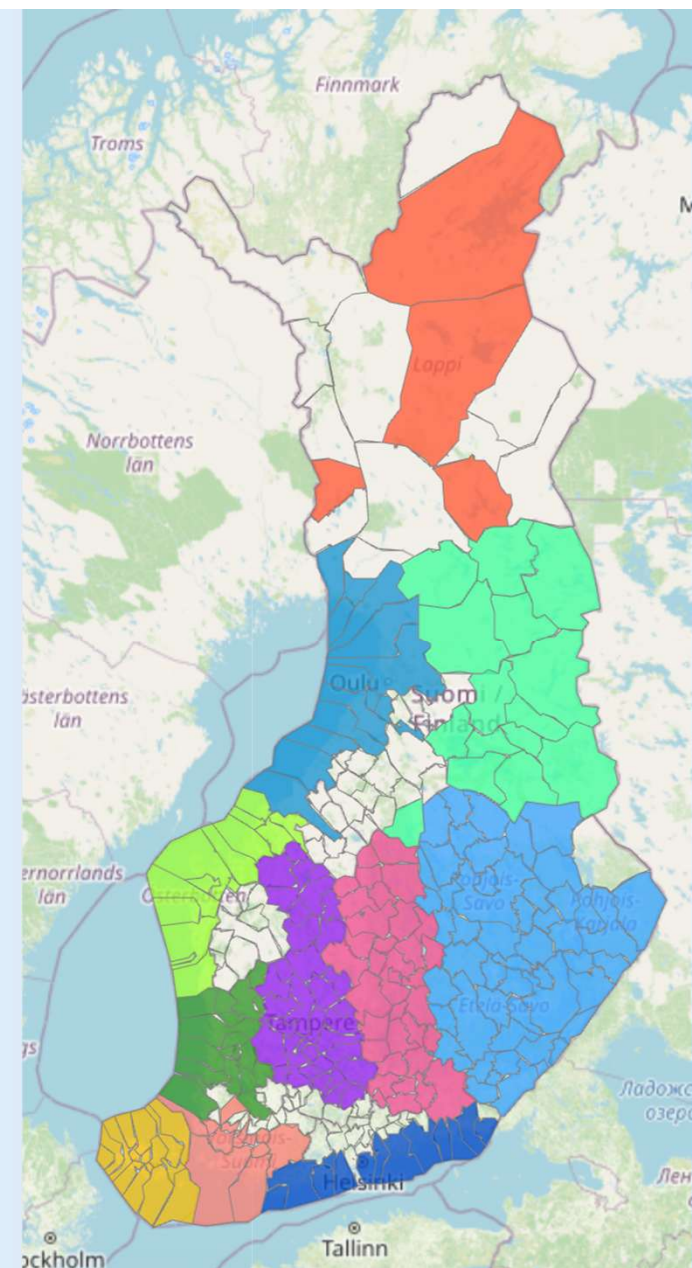

Lännen Kalaleader

Kort presentation

- Lännen Kalaleader är en av Fastlandsfinlands tio lokala utvecklingsgrupper.
- Kalaleader-grupperna främjar, handleder och finansierar särskilt den lokala yrkesfiskerinäringen och dess förutsättningar.
- Som personal finns en aktiverare, som ger råd till aktörer och sätter igång projekt.
- <https://merijakalatalous.fi/kalaleader/kalaleader-ryhmat/>

En introduktion till geodata

- Med geografisk information avses i allmänhet data som på något sätt kan knytas till en karta. Till exempel kan man genom att nämna en plats i en berättelse koppla den till en karta.
- Numera gör avancerade digitala kartor och navigationsenheter det möjligt att använda kartan som grund för ganska många saker.
- Inom fiskeriområden finns en direkt koppling till exempel via NVP: ”områden som lämpar sig väl för kommersiellt fiske”.

Lännen Kalaleader

NVP och modern geodata

- Idén till denna presentation uppstod vid seminariet om havsplanering.
- Havsplanering strävar efter att i den regionala planeringen sammanföra olika ”kartlager”. Ett lager som nästan helt saknas är den information om mark- och vattenanvändning som finns i NVP.
- Niklas Rönnberg föreslog att NVP-materialet skulle kopplas till MSP-materialet som ett ägarperspektiv.
- Problemet visade sig vara att nyttjande- och vårdplanerna är på mycket olika nivåer, och arbetsinsatsen skulle bli enorm.

Lännen Kalaleader

Hurudant data kunde det vara fråga om?

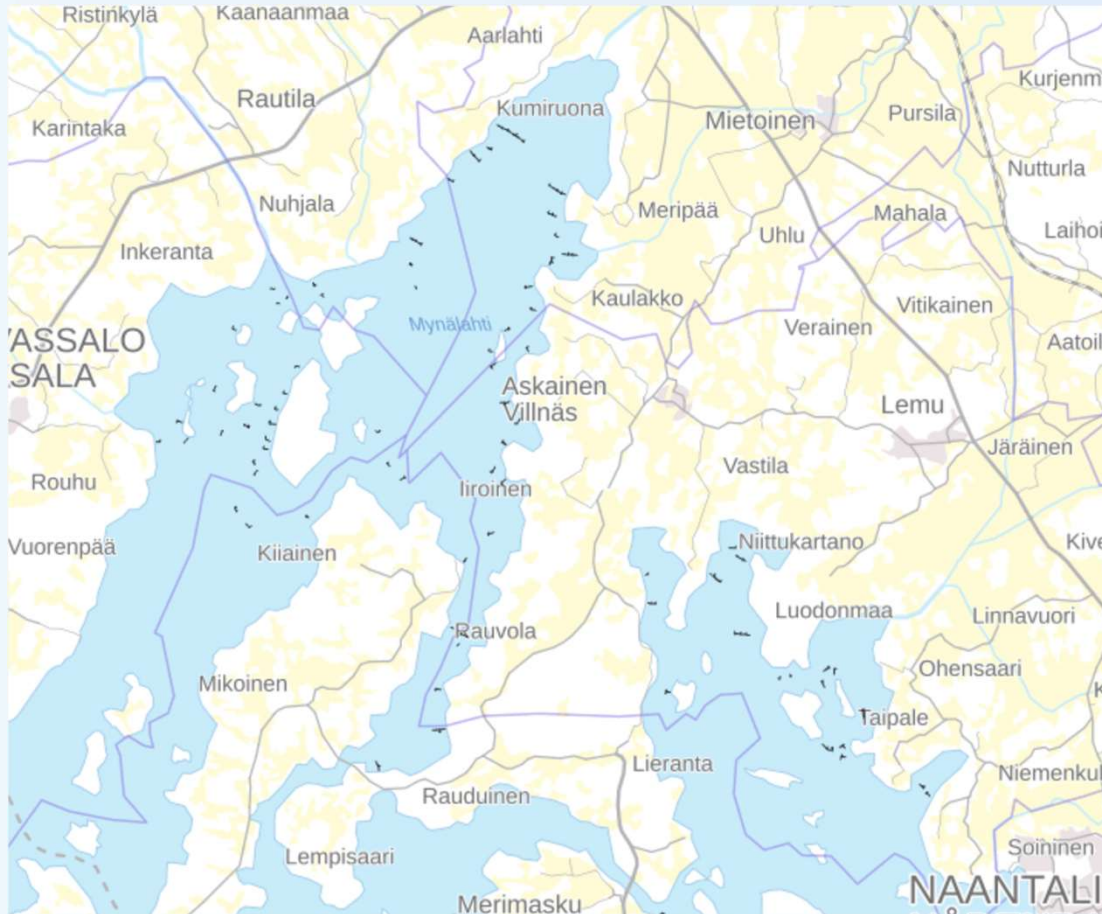
Lännen Kalaleader

- Redan nämnt: ”områden som lämpar sig väl”
- Etablerade redskapsplatser (i samarbete med vattenområdesägarna?)
- Arrendering av fångstområden, undantagstillstånd
- Områden med begränsat fiske
- Viktiga naturtyper, kulturmiljöer
- Punktformiga objekt såsom båtramper, utflyktsmål, hamnar, farleder, arrendeområden
- När kartmaterialet kombineras visar det också annan mänsklig och samhällslig verksamhet.

Airisto-Velkua fiskeriområde: Ryssjorna på kartan

Lännen Kalaleader

- [Slutrapport](#)
- [Kartdata](#)

Vad har man för nytta av geodata?

- **Fördelar med geografisk information (liksom ansvaret) fördelas mellan vattenområdets ägare och fiskeriområdet:**
 1. Förbättrar kvaliteten på planering och beslutsfattande
 2. Möjliggör resursallokering
 3. Samordning med annan planering
 4. Kommunikation
 5. Uppföljning och utvärdering

Lännen Kalaleader

1. Förbättrar kvaliteten på planering och beslutsfattande

- Mer detaljerad information, till exempel som stöd för ny planering.
- På stora områden är den gemensamma uppfattningen ofta ganska begränsad, eftersom bara några få beslutsfattare verkligen känner till området.
- Möjliggör en bättre diskussion när området är lättare att peka ut.
- Gör tyst kunskap synlig.

Lännen Kalaleader

2. Möjliggör resursallokering

- Visar de platser inom området där utveckling behövs
- Visar för fiskeövervakningen de områden med störst fisketryck

Lännen Kalaleader

3. Samordning med annan planering

- Samarbete med andra myndigheter.
 - Kommun/stad, landskap som planläggare
 - NTM-centralen som fiskeövervakningsmyndighet
 - Strandbyggande
 - Fiskeriplanering
 - Behov av skydd
- Hjälp vid konflikthantering?
 - Gemensam lägesbild av helheten
 - Missförhållanden eller oro lättare att identifiera

Lännen Kalaleader

4. Kommunikation och transparens

- Offentliggörande av information till invånare och andra användare av området
- En tydlig helhetsbild av områdets verksamhet, möjligheter och eventuella förbud
- Bättre delaktighet
- Ökat förtroende för verksamheten

Lännen Kalaleader

5. Uppföljning och utvärdering

- Uppföljning av förändringar
- Kontinuerlig insamling av information från området
- Bedömning av förändringar, regelbunden granskning
- Lättare att upptäcka och ingripa i missförhållanden

Lännen Kalaleader

Min egna vision om verksamhet och geodata

- Geografisk information är ett sätt att modernisera NVP och fiskeriområdets förvaltning
- Öppen verksamhet kan bidra till att lösa bristen på aktörer, både på FO- och delägarlagsnivå
- Kan FO-verksamheten utvecklas mer mot kommersiell ägarförvaltning?
- NVP kan utvecklas från en lagstadgad funktion till en mer strategisk inriktning, som underlättar förvaltning och ledning av hela området
- Kopplingar till andra strategier, såsom havsplanen och olika sektors- och myndighetsstrategier, till exempel kommunala eller regionala turismstrategier

Lännen Kalaleader

Från NVP till strategi för fiskeriområdet?

Lännen Kalaleader

- Beskrivning av mål och visioner
- Samhälleliga mål, såsom hållbarhetsperspektiv
- Lyfta fram strategiska partnerskap
- Underlätta årsplaneringen
- Stöd för den operativa ledningens styrning
- Kan en sådan samordning:
 - Minska konflikter
 - Göra verksamheten attraktiv
 - Ge ägandet glädje och nytta

Fiskeriområdet och att utveckla vattenägandet

Lännen Kalaleader

Synvinkel	Fiskeriområde	Samfällad skog
Ägarbas	Vattenområdets ägare, ofta delägarlag och privatpersoner	Skogsfastighetsägare som ansluter sitt område till samfällad skog
Förvaltning	Fiskeriområdets styrelse, nyttjande- och vårdplan	Styrelse/förvaltningsutskott, skogsbruksplan
Naturrensens karaktär	Fiskbestånd – förnybara, men svåröversäglbara och känsliga för miljöförändringar	Skog – förnybar, tillväxt och avverkningscykel relativt förutsäglbara
Ekonomiska intäkter	Genom delägarlag? Fisketillstånd, ev. servicetillgångar	Virkesförsäljning, biprodukter (bär, vilt, turism)
Investeringar	Restaurering, utsättningar, fiskeövervakning	Skogsvägar, skogsvårdsåtgärder, skyddsåtgärder
Delägarnas roll	Kan vara passiv → aktiva i styrelsen i avgörande roll	Ofta samma situation: aktiva driver verksamheten framåt
Konflikter	Yrkesfiske vs. fritidsfiske vs. naturskydd	Virkesproduktion vs. rekreation vs. naturskydd
Expertis	Biologi, fiskerinäring, GIS, vattenvård	Skogsbruk, skogstillväxt, GIS, naturvärden
Myndighetssamverkan	NTM-centraler, SYKE, Forststyrelsen, kommuner	Skogscentralen, NTM-centraler, kommuner
Ekologisk osäkerhet	Stor – fiskbestånd varierar, klimatförändring och vattenstatus påverkar starkt	Mindre – skogstillväxt mer förutsäglbar och stabil
Samhällelig roll	Stöd för lokalt fiske, rekreation och turism	Säkrar lokal ekonomi, virkesmarknad och rekreationsvärden

Hur ha råd med detta?

- Utnyttjandet av geografiskt material kräver kompetens och ibland utrustning
- I början kan arbetsmängden vara stor
- Lokala Fiskeleader-grupper kan hjälpa till med finansiering
- I en snabbt gjord enkät bedömde alla aktiverare som svarade att projekt som använder geografiskt material ligger i linje med deras strategier
- Nästan alla Fiskeleader har fortfarande medel kvar
- Finansiering möjlig till 6/2028 (uppgiften kan förändras)

Lännen Kalaleader

Tack!

- Mika Halttu
- Lännen Kalaleader
- 044 7929002
- mika.halttu@ravakka.fi

Lännen Kalaleader